

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1411

27 Μαρτίου 2008

Οι νέες νομοθεσίες που αφορούν τα συστήματα κλιματισμού, ψύξης και πυρόσβεσης.

Δύο νέοι Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκείνος που αφορά τις Ουσίες που καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος (2037/2000/ΕΚ) και εκείνος που άπτεται των Φθοριούχων Αέριων του Θερμοκηπίου (842/2006/ΕΚ), παρόλο που κατά βάση αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος, επηρεάζουν σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς του κλιματισμού, της ψύξης και της πυρόσβεσης. Παράλληλα οι πιο πάνω Κανονισμοί θέτουν αριθμό ευθυνών στους ιδιοκτήτες του εξοπλισμού που περιέχει τα αέρια αυτά ως επίσης στους τεχνικούς που τα συντηρούν και επισκευάζουν.

Ο Κανονισμός 2037/2000/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος εναρμονίστηκε στη Κυπριακή Νομοθεσία με τον Νόμο 158(Ι)/2004, πραγματεύεται τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος και που στην Κύπρο χρησιμοποιούνται κυρίως από τον τομέα της ψύξης και κλιματισμού. Είναι γνωστό ότι οι χλωράνθρακες (CFCs), γνωστοί στην Κύπρο κυρίως ως R-11 και R-12, έχουν απαγορευθεί και η κατοχή τους είναι παράνομη. Επιτρέπεται η κατοχή τους μόνο αν βρίσκονται σε εν λειτουργία εξοπλισμό. Όσον αφορά τους υδροχλωροφθοράνθρακες (HCFCs), που περιλαμβάνουν ψυκτικά αέρια όπως το R-22, επιτρέπεται η εισαγωγή τους μέχρι το 2010 παρθένα και από το 2011 μέχρι το 2015, μόνο από ανακυκλωμένες πηγές.

1. Ψυκτικά αέρια που ελέγχονται από τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος

Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν οι χλωροφθοράνθρακες (HCFC) και τα μείγματα που τους περιέχουν. Το πιο κοινό αέριο στην κατηγορία αυτή είναι το R-22, αλλά περιλαμβάνει και μείγματα όπως το R-401, R-402 κλπ.

Υπεύθυνος για την ορθή διαχείριση των ουσιών αυτών είναι πρωτίστως ο ιδιοκτήτης του εξοπλισμού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Κ.Δ.Π 623/2007 κατά την συντήρηση εξοπλισμού, από τον οποίο το ψυκτικό ρευστό θα πρέπει να αφαιρεθεί και αντικατασταθεί με του ίδιου π.χ. R-22, τότε ο τεχνικός που πραγματοποιεί συντήρηση ο οποίος πρέπει να είναι αδειοδοτημένος, είναι υποχρεωμένος να ανακτήσει το αέριο και να το παραδώσει στον εισαγωγέα από τον οποίο αγόρασε το αέριο που θα χρησιμοποιήσει για να επαναπληρώσει τον εξοπλισμό. Ο εισαγωγέας είναι πλέον υπεύθυνος να μεριμνήσει για την ορθή διαχείριση του, δηλαδή να το εξάξει είτε για ποιοτική αποκατάσταση είτε για καταστροφή. Οι τεχνικοί είναι υποχρεωμένοι, κάθε Φεβρουάριο, να υποβάλλουν στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Έκθεση, στην οποία να παρουσιάζονται οι ποσότητες των αερίων που αγόρασαν από τους εισαγωγείς ως επίσης οι ποσότητες που επέστρεψαν σε αυτούς για καταστροφή. Παράλληλα οι εισαγωγείς είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν παρόμοια έκθεση στην οποία να φαίνονται οι ποσότητες που πώλησαν και οι ποσότητες που παρέλαβαν για ποιοτική αποκατάσταση/ καταστροφή.

Το χρονοδιάγραμμα συντήρησης του εξοπλισμού που καθορίζεται από την Κ.Δ.Π 623/2007 έχει ως εξής:

- (α) εξοπλισμός, ο οποίος περιέχει από 3 μέχρι και 30 κιλά ψυκτικού ρευστού πρέπει να ελέγχεται για τυχόν διαρροές, κάθε δώδεκα (12) μήνες.
- (β) εξοπλισμός που περιέχει πάνω από 30 κιλά ψυκτικού ρευστού, πρέπει να ελέγχεται για τυχόν διαρροές κάθε έξι (6) μήνες.

2. Ψυκτικά αέρια που ελέγχονται από τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ορισμένα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου.

Τα φθοριούχα αέρια (HFCs), τα οποία πολλές φορές αποκαλούνται λανθασμένα ως «οικολογικά», είναι η νέα γενιά αερίων που αναπτύχθηκαν προς αντικατάσταση των χλωροφθορανθράκων (HCFCs) που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Παρόλο που η δυνατότητα τους να καταστρέφουν το όζον είναι σαφώς μικρότερη από τους υδροχλωροφθοράνθακες, συμβάλουν σημαντικά στην αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη και στις κλιματικές αλλαγές, οι οποίες σήμερα αποτελούν το κύριο περιβαλλοντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η υφήλιος.

Συντήρηση Εξοπλισμού που περιέχει Φθοριούχα Αέρια

Προκειμένου να περιορίσει τις εκπομπές των αερίων αυτών στην ατμόσφαιρα, η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε τον Κανονισμό 842/2006/ΕΚ. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό για τις ουσίες που καταστρέφουν τη Στιβάδα το Όζοντος, δεν υπάρχουν περιορισμοί στην εισαγωγή των αερίων αυτών, αλλά υπάρχουν πολλές υποχρεώσεις των χειριστών του εξοπλισμού όσον αφορά συντήρηση. Το χρονοδιάγραμμα ελέγχου/συντήρησης του εξοπλισμού που περιέχει τις ουσίες αυτές είναι:

- (α) για εξοπλισμό που περιέχει 3-30 kg φθοριούχων αερίων θερμοκηπίου, τουλάχιστον μια φορά κάθε δώδεκα μήνες,
- (β) για εξοπλισμό που περιέχει 30-300 kg φθοριούχων αερίων θερμοκηπίου τουλάχιστον μια φορά ανά εξάμηνο εκτός αν υπάρχει αυτόματο σύστημα ανίχνευσης διαρροών οπότε ο έλεγχος γίνεται κάθε δώδεκα μήνες,
- (γ) για εξοπλισμό που περιέχει άνω των 300 kg φθοριούχων αερίων θερμοκηπίου, τουλάχιστον ανά τρίμηνο εκτός αν υπάρχει αυτόματο σύστημα ανίχνευσης διαρροών οπότε ο έλεγχος γίνεται κάθε έξι μήνες.

Η διαδικασία ελέγχου του εξοπλισμού όπως ενώσεις, βαλβίδες, πίεση κλπ καθορίζονται με λεπτομέρεια στον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1516/2007/ΕΚ.,

Πέραν από το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα, οι χειριστές του εξοπλισμού, δηλαδή οι κατά νόμο υπεύθυνοι για την ορθή λειτουργία του, είναι υποχρεωμένοι να διατηρούν βιβλίο στο οποίο να καταγράφονται οι συντηρήσεις/ επισκευές που γίνονται στον εξοπλισμό. Επίσης πολύ σημαντικό είναι σε περίπτωση που το αέριο πρέπει να αφαιρεθεί, αυτό θα πρέπει να καταστραφεί με περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο. Σε αντίθεση με το R-22, πλείστα αέρια του θερμοκηπίου είναι μείγματα. Ως αποτέλεσμα, σε περίπτωση που ο εξοπλισμός λόγω διαρροής έχει χάσει 15-20% του αερίου που περιέχει, αυτό δεν μπορεί να συμπληρωθεί με άλλο, γιατί δεν είναι γνωστό πιο από τα αέρια του μείγματος έχει χαθεί. Ως εκ τούτου, όλο το αέριο θα πρέπει να αφαιρεθεί για να καταστραφεί και να αντικατασταθεί με καινούργιο.

Εισαγωγή Φθοριούχων Αερίων

Πέραν από τις πρόνοιες του Κανονισμού 842/2006/ΕΚ, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επίσης υιοθετήσει τον Κανονισμό 1493/2007/ΕΚ, με τον οποίο υποχρεώνονται όλοι οι εισαγωγείς από χώρες μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να υποβάλλουν κάθε χρόνο στη Ευρωπαϊκή Επιτροπή με κοινοποίηση τις αρμόδιες αρχές του Κράτους Μέλους, σχετική Έκθεση Η διαδικασία υποβολής της Έκθεσης αυτής καθορίζεται στον Κανονισμό και γίνεται ηλεκτρονικά μέσα από ιστοσελίδα της Επιτροπής.

Εισαγωγή Εξοπλισμού που περιέχει Φθοριούχα Αέρια

Ο εξοπλισμός που περιέχει τα πιο πάνω αέρια επίσης τυγχάνει ελέγχου μέσα από τον Κανονισμό 1494/2007/ΕΚ. Σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτό οποιοσδήποτε θέσει για πρώτη φορά στην αγορά εξοπλισμό ο οποίος περιέχει Φθοριούχα Αέρια (είτε αυτός έχει κατασκευαστεί στην Κύπρο είτε εισάγεται από οποιαδήποτε άλλη χώρα, θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε αυτός να έχει την καθορισμένη σήμανση. Στη σήμανση αυτή θα πρέπει αναγράφονται κατ'ελάχιστο, τα πιο κάτω:

- (α) τη φράση «Ο εξοπλισμός Περιέχει Αέρια που ελέγχονται από το Πρωτόκολλο του Κιότο»

- (β) Τον τύπο του αερίου που περιέχει π.χ. R-410.
- (γ) την ποσότητα του φθοριούχου αερίου που περιέχει (σε κιλά)
- (δ) τη φράση «ερμητικά κλειστό» στις περιπτώσεις που αυτό ισχύει όπως για παράδειγμα τα οικιακά ψυγεία.
- (ε) τη φράση «Ο αφρός κατασκευάστηκε με τη χρήση Φθοριούχων Αερίων του Θερμοκηπίου» στις περιπτώσεις που αυτό ισχύει όπως π.χ. σε ψυγεία, αντλίες θερμότητας όπου χρησιμοποιείται μονωτικός αφρός.

Εφαρμογή των πιο πάνω Νομοθεσιών

Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή των πιο πάνω νομοθεσιών είναι η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Λόγω όμως της ευρύτητας της χρήσης των πιο πάνω αερίων, τόσο αυτών που καταστρέφουν τη στιβάδα του Όζοντος όσο και των Φθοριούχων Αερίων του Θερμοκηπίου, απαιτείται η συνδρομή όλων των επαγγελματιών που ασχολούνται με τον τομέα της ψύξης, κλιματισμού και πυρόσβεσης για την ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας. Πέραν από τους ιδιοκτήτες του εξοπλισμού, τις εταιρείες και τους τεχνικούς τους που τον συντηρούν/επισκευάζουν, σημαντικό ρόλο έχουν οι Σύμβουλοι Μηχανολόγοι Μηχανικοί, Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί, Πολιτικοί Μηχανικοί και Αρχιτέκτονες, οι οποίοι ετοιμάζουν τεχνικούς όρους, είτε πρόκειται για αντικατάσταση είτε για συντήρηση εξοπλισμού. Είναι απαραίτητο όπως στους πιο πάνω τεχνικούς όρους υπάρχουν πρόνοιες που να καλύπτουν τις πιο κάτω υποχρεώσεις του εργολήπτη:

- (α) σε περίπτωση που κατά την συντήρηση πρέπει να ανακτήσει το αέριο που βρίσκεται στον εξοπλισμό και να τον επαναπληρώσει με του ίδιου τύπου, θα πρέπει να το παραδώσει το αέριο που ανάκτησε στον εισαγωγέα από όπου αγόρασε το νέο αέριο, ο οποίος θα πρέπει να μεριμνήσει για την περιβαλλοντικά αποδεκτή καταστροφή του.
- (β) από τον εξοπλισμό ο οποίος θα αντικατασταθεί θα πρέπει να αφαιρεί το αέριο και να είναι υπεύθυνος για την καταστροφή με περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο.
- (γ) Ο νέος εξοπλισμός θα πρέπει να έχει την σήμανση η οποία προνοείται από τους Κανονισμούς 842/2006/EK και 1494/2007/EK.

Σημαντικό είναι επίσης ο εξοπλισμός να συντηρείται σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που καθορίζονται από την νομοθεσία. Ως εκ τούτου οι Σύμβουλοι όσο και οι εταιρείες οι οποίες προμηθεύουν τον πιο πάνω εξοπλισμό θα πρέπει να ενημερώνουν τους χειριστές/ ιδιοκτήτες του για τις υποχρεώσεις τους.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας, παρακαλείσθε όπως σε περίπτωση που συντάσσετε για πελάτη σας τεχνικές προδιαγραφές για συντήρηση, επισκευή ή αντικατάσταση ψυκτικού εξοπλισμού συμπεριλαμβάνετε σε αυτές τις υποχρεώσεις του εργολήπτη για τη σωστή διαχείριση των ψυκτικών αερίων και συντήρηση του εξοπλισμού. Επίσης, σε περίπτωση που είναι δυνατό, θα ήταν πολύ υποβοηθητικό αν ενημερώνατε την Υπηρεσία Περιβάλλοντος για την κατακύρωση αυτού του είδους των προσφορών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι παράβαση της νομοθεσίας συμπεριλαμβανομένης της εσκεμμένης διαρροής των πιο πάνω αερίων στην ατμόσφαιρα, συνεπάγεται πρόστιμο μέχρι €34.000 ή/και φυλάκιση μέχρι 6 μήνες.

Τα πιο πάνω αποτελούν μια πολύ σύντομη περιγραφή των βασικών προνοιών των νομοθεσιών που αφορούν τον εξοπλισμό ψύξης, κλιματισμού και πυρόσβεσης.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν πολύ περισσότερες πληροφορίες την ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος στην διεύθυνση www.moa.gov.cy, διαδρομή Υπηρεσία Περιβάλλοντος> Τομέας Οριζοντίων Θεμάτων και Προϊόντων> Ουσίες που Καταστρέφουν την στιβάδα του Όζοντος και Φθοριούχα Αέρια του Θερμοκηπίου.

Επίσης μπορούν να επικοινωνήσουν τηλεφωνικά στο αριθμό 22408927 ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση chajipakkos@environment.moa.gov.cy ή ppavlou@environment.moa.gov.cy, ή γραπτώς στη Διεύθυνση:-

Διευθυντή
Υπηρεσίας Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος
1411
Λευκωσία

Δρ. Χαράλαμπος Χατζηπάκκος
Ανώτερος Λειτουργός Περιβάλλοντος
Υπηρεσία Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος